

ACC. N:R M. 13528: 1-3.

Landskap: Skåne Upptecknare: Prijsjöf Persson, Yonstorp
Härad: Luggude Berättare: " " "
Socken: Yonstorp Berättarens yrke: f. d. lantbr.
Uppteckningsår: 1955 Född år 1884 i Yonstorp

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sten och jordkällare m. m. s. 1-3.
Luskung. s. 3.

LuF 64.

" 43.

Luf 64

Om jag sett någon gammal jordkällare med det utseende som bilden på förmläret utvisar kan jag ej minnas. Det var förs en sten- eller jordkällare på en gård vid mitt hem, men den rasades för 16 år sedan på grund av att en mycket lång och djup spricka uppstod på källarens plats. Denna gamla källare var byggd helt av gråsten till en höjd två alnar ovan jordytan, med något nedänkt golv. Taket var av trä, ej något luft. Denna källare var väl en sommaren - jag var själv inne i den en varm sommardag. Huru det var med frostfriheten kan jag ej yttra mig om. Om någon gammal jordkällare finns ännu vet jag ej.

De jordkällare jag sett är av yngre datum. Dessa källare är dels gjutna i betong eller murade av tegel och rappade invändigt. Ingången är på gaveln. Den jordkällare jag såg för några dagar sedan var sju meter lång och fyra bred. Den var

f. o. m. försedd med förstuga. Att bygga en sådan källare behövdes ej någon byggmästare, det kunde vem som var var vid stenarbete och cement. De jordkällare som byggts har endast använts till det ändamålet de varit avsedda till. Om smnaren förvarades i dessa först och främst köttvaror, mjölk och smör samt andra för värme ömtåliga livsmedel. Om väntern var det potatis som inhyetes där.

Om det funnits andra byggnader med stenfak har jag ej hört uttalas eller sett, om sådana funnits har det varit för hundratals år sedan.

a. Fähus har det säkerligen funnits i krigsbyggderna där lügen var rådande, men förhålligen ej på slättbygden. Skräckerna skulle ofrivelaktigt funnits eljäl i sådana stenkul.

b. Skyddsplatser för pis och kalvar har jag sett. Tvärre sådana blevo byggda på strandmarken i

fonstarp vid Skälderviken. Dessa chrydd voro i likhet med en järnkällare och uppbyggda av grästen med tak av eksparrar och jordförvar, men dessa chrydd äro kaserade sen taket upprättade. I dessa stenkällare inleddes både fär och kalvar under muckiga tvästrätter. Sångningen var på gaveln gerrum en mindre darr.

- c. Om folk bodde i sådana jordkällor här fanns jag knappast. Har det varit så har det varit i den gamla jerntiden.

Utmed Forhultsstranden vid Häljaröd har det berättats mig att det har legat ett femtontal gamla mindre byggnader - jag har ej ännu ett grundmerke efter dessa, men huruvida dessa varit fiskarbo-städer eller kreaturerstallar är mig ej bekant.

På generalstabens karta äro ett flertal utpräglade.

3. Om huskungan vet jag inte, sådana förekomma ej här.